

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj v nedeljo dne 11. oktobra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

V Galiciji in na Ruskem-Poljskem zmagujeta združeni nemška in naša armada. Več tisoč vjetih Rusov. — Na Ogrskem so vdrlili Rusi in bili hudo tepeni; 8000 ruskih mrličev. — Črnogorci v obupu. — Srbi povsod tepeni. — Nemci pridobivajo na Francoskem in Ruskem dan za dnevom lepše uspehe.

V zadnjem času pričele so se obupne misli med ljudstvom širiti. Ruske tolpe vdrlile so ravno tako na Galiskem, kakor tudi na Ogrskem. Stvar je za nas jasna! Rusi imeli so nasproti naši meji v Galiciji velikansko premoč. Vkljub temu so jih naši hrabri vojaki zadržali, jim povzročili ogromne izgube in jih zdaj združeni z napredujočo nemško armado silijo nazaj, dokler jih ne bodejo popolnoma premagali. Da so Rusi tudi na enem mestu v Ogrsko vsilili, nima nebenega pomena. Kajti čez par dni bili so tudi tam grozovito tepeni in nazaj vrženi. Zapustili so okoli 8000 mrličev.

Istotako so se doslej izjalovili vsi srbski in črnogorski poskusi, premagati naše obmejne čete in vsiliti v naše pokrajine. Povsod so bili premagani. Na Srbskem se govori že splošno o odstopu revolverskega kralja Petra. V Črnigori pa je padlo doslej od 48.000 mož broječe armade 18.000 mož. Mrtvaški zvonec zveni torej tudi tam.

Na morju nismo imeli doslej nobenih izgub, čeprav je naša mornarica mnogo manjša nego ona sovražnikov. Pri združenih sovražnikih pa se pojavljajo upor, nezadovoljnost, bolezen, beda in lakota. Ostali so na cedilu, čeprav so mislili, da bodejo s svojo brezznačajno zvezo Nemčijo in našo mornarhijo hipoma premagali. Kakor vse kaže, bode ostala zmaga na naši strani.

Naprej proti Rusom!

K.-B. Dunaj, 6. oktobra. Uradno se razglša:

6. oktobra. Hipno napredovanje nemških

in avstro-ogrskih moči na Rusko-Poljskem je menda Ruse popolnoma presenetilo.

Pomaknili so sicer večje moči iz Galicije proti severu; ali pri poskusu, prekoračiti reko Weichsel v smeri Opatov, bili so od zveznih armad nazaj vrženi.

Naši vojaki pridobili so mostovo glavo pri Sandomirju.

V Galiciji napredujemo po načrtu. Pri Tarnobrzegu smo premagali eno rusko divizijo.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, generalmajor.

Mesta Tarnobrzeg in Sandomir ležita na reki Weichsel in sicer tam, kjer tvori ta reka mejo med Galicijo in Rusko-Poljsko. Opatov leži 30 kilometrov severno-zahodno od Sandomirja. Napredovanje združenih armad je torej na vsak način hudo občutljivo za Ruse, ki bodejo še prav radi Galicijo zapustili, ako jim bode to le mogoče!

Težke izgube Črnogorcev.

Iz Niša prihajajo poročila, da je postal položaj Črnogorcev prav kritičen. Črnagora začela je vojno z 42.000 vojaki. Od teh jih je le še 18.000 za boj zmognih. Vsi drugi so mrtvi, ranjeni ali pa vjeti. Črnogorci so prosili Srbijo za pomoč. Ali Srbi niso mnogo na boljšem; godi se jim istotako slabo in zato so črnogorsko prošnjo zavrnili. Nikita, sivolasi poglavar ovčjih tatov, kmalu sedi v kletki...

Cesarska hiša in vojna.

Dunaj, 29. septembra. (Kor. ur.) Pod naslovom „Cesarska hiša in vojna“ piše „Korespon-

denca Wilhelm“: Ena najplemenitejših tradicij v monarhiji, skalotrdna enotnost med ljudstvom in dinastijo in nerazrušna skupnost njihove usode prihaja posebno sijajno sedaj med vojno na dan. Moški in ženski člani najvišje cesarske hiše tekmujejo v različnih svojih delokrogih, bodisi pri vodstvu armade ali na bojišču, bodisi tam, kjer gre za celjenje ran, ki jih je zadala vojna. Znatno število princev iz najvišje cesarske hiše se udeležuje aktivno vojnih operacij. Najvišje poveljstvo nad armado ima, kakor znano, nadvojvoda Friderik in pri njem je tudi nadvojvoda Karol Franc Jožef. Nadvojvoda Josip Ferdinand se bori s svojo divizijo pri armadi Auffenberga. Nadvojvoda Peter Ferdinand se tudi s svojo divizijo vojskuje pri armadi Auffenberga. Nadvojvoda Leopold Salvator je generalni artiljerijski inšpektor in se je, kakor je javnosti že znano, udeležil bojevanja. Nadvojvoda Karol Albreht je dodeljen štabu kavalerijske divizije, ki je že bila v enajstih bojih. Nadvojvoda Josip, zapovednik ene divizije, je bil že večkrat v sovražnem ognju. Obsežno delovanje ima nadvojvoda Franc Salvator kot generalni inšpektor prostovoljne sanitete. Na istem polju deluje tudi nadvojvoda Evgen, ki se vsled slabega zdravja ne mora udeležiti bojev. 19letni nadvojvoda Maksimilijan, ki ga je cesar pred kratkim imenoval za praporščaka, je prejel svoje prvo praktično vojaško izvežbanje. Visoke gospe so se z vzorno vneto posvetile skrbi za žrtve vojne. Več princezinj se je posvetilo strežbi. Nadvojvodinja Marija Terezija fungira kot strežnica v rezervni bolnici Rdečega križa v Heglovi ulici na Dunaju, nadvojvodinja Marija Jožefa je v palači v Augartenu ustanovila lastno vzorno bolnico. Nadvojvodinja Izabela Marija, hči višjega armadnega poveljnika, deluje neumorno za ranjence kot sestra Rudolfinka na fronti in v Budimpešti deluje neumorno za ranjence nadvojvodinja Avgusta, soproga nadvojvoda Josipa. Poleg teh visokih gospa, ki se bavijo neposredno

s strežbo bolnih in ranjenih, se druge princezinje cesarske hiše neumorno trudijo, da z dobrimi deli, z obiski v bolnicah in podporo bolnih in ranjenih prinašajo luč in tolažbo žrtvam vojne, tako zlasti soproga višjega armadnega poveljnika, nadvojvodinja Izabela, dalje nadvojvodinja Blanka s svojimi hčerami in nadvojvodinja Marija Valerija.

Obupanje v Srbiji.

Kakor poroča „Südslawische Korrespondenz“, pričena se javno mnenje na Srbskem v zadnjem času hudo spreminjati. Del srbskega časopisja je že ponehal z nečuvno gonjo proti Avstro-Ogrski. Zdaj pa so obupali tudi že posamezni doslej rusofilski listi.

Tako piše organ srbskih trgovcev, katerega vodi bivši srbski minister G jaja: — „Zadržano sapo vprašamo se danes, kakšni konec bodoje stvari zavzele. Nekaj časa sem sledili smo kakor zacoprani od Rusov diktirani politiki. Pri temu smo pozabili, da zamore iz ruske politike le suženjstvo slediti. Kaj nam zamore Rusija podeliti? Vladanje ruske knute pomenilo bi za Srbe isto, kar je pomenilo svoj čas za Poljake: suženstvo. Ukrajinci in Poljaki storijo vse, da bi se osvobodili od ruskega jarma. Samo mi Srbi se klanjamo pred grozovitim molohom Rusije, ki vse podjarmlja. Srbija je v grozovitem položaju, v notranjem razburjenju. Mrliči pokrivajo bojišča. Kako naj to konča?“

Zanimivo je, da je objavo tega članka vladina cenzura dovolila. Resnica je, kar piše omenjeni srbski list. Ali Srbi naj bi se bili raje pred vojno na to spominjali. Zdaj je prepozno; zdaj gre vse rakovo pot in vse srbske misli so splavale po Drini in Savi . . .

Srbski kralj Peter pred odstopom?

List „Dnevnik“ v Sofiji in za njim tudi drugi listi poročajo iz Niša: Odstop srbskega kralja Petra smatrati je kot sklenjeno stvar. Kralja se o ničesar več ne informira in za ničesar več tudi ne kaže

več zanimanja. Ta revolverski kralj preselil se je zdaj iz Ribarske Banje v neko malo vas in se nahaja skoraj vedno v kėsanju na gorovju Jaslievica. — Iz Bukarešte zopet poročajo, da je stopil dne 30. septembra v Nišu kronski svet skupaj, to pa brez kralja. Udeležil se ga je tudi vojvoda Putnik. — Srbski kralj bode torej kmalu doživel plačilo za vse svoje zločine. „Futsch ist futsch“!

Z gosli v vojni.

V „Obzoru“ čitamo: Z enim izmed naših domačih polkov je odšel na bojišče tudi mlad cigan. Ker ni imel drugega, je vtaknil v svoj žep svojo cigansko pipo, pod pazduho pa je vzel svoje ciganske gosli. Kadar je imel čas, je zasviral na svoje gosli, njegova stotinja pa je veselo pela. Vojaki so bili vedno dobre volje. Naenkrat je postal cigan zamišljen, a njegovih gosli ni bilo več slišati. To je opazil tudi častnik ter vprašal vojaka cigana, zakaj je tako otožen. „Gospod stotnik“, je odgovoril cigan, „pokorno javljam, da so mi razbite moje gosli. Malo prah, malo dež, včeraj pa ona sovražna kroglja, ki mi je oddrgnila kožo na prsih in mi razbila gosli. Ni mi žal za prsa, ne za kožo, žal pa mi je za gosli!“

Stotniku se je smilil cigan, zato mu je rekel: „Ako boš marljiv in hraber, ti bom kupil nove gosli!“

Cigan je od veselja tlesknil ob dlan, vrgel kapo v zrak in veselo zavriskal. Od tega časa je bil povsod prvi, v vsakem boju je hrabil svoje tovariše, sploh nastopal je kot vzor vojaka, kot pravi junak. Tako je prešlo par dni. Polk je dospel v neko mesto, kjer mu je stotnik kupil nove gosli.

Cigan se je ves spremenil in zopet je sviral na svojih goslih, kjerkoli je mogel. Veselje je bilo zopet v njegovi stotnji. Nekega dne pa je zadela tudi njega svinčenka in mu povzročila hudo rano. Odpeljali so ga z bojišča. Evo ga sedaj v eni izmed zagrebških rezervnih bolnic. Čim je končana „vizita“, seže ranjeni cigan po svojih goslih in svira. Ranjenci dvigajo glave,

poslušajo, se vesele in pojoč spremljajo pesem. In tako odmevajo bolniške dvorane od časa do časa od zvokov veselih vojaških pesmi. In prav je tako. Kdor poje, zlo ne misli in se nadaja boljše bodočnosti. To je povest, resnična in živa o ciganu vojaku in o njegovih goslih.

Vstaja v Makedoniji.

K.-B. Sofija, 6. oktobra. List „Dnevnik“ poroča, da se je tudi grško-makedonska vstaja hudo razširila. Tam se snuje mnogo, večidel iz Mohamedancev obstoječih čet, ki štejejo navadno po 200 mož. Ena teh čet je pred kratkim med Ostrovo in Vladovem pri Vodeni tri železniške mostove v zrak spustila; eden teh mostov bil je več sto metrov dolg. Neka iz domačega bulgarskega prebivalstva osnovana četa je pretekli četrtek imela 8 urni boj proti srbskemu vojaštvu in to pri Gevg'heli; potem se je četa v redu nazaj potegnila.

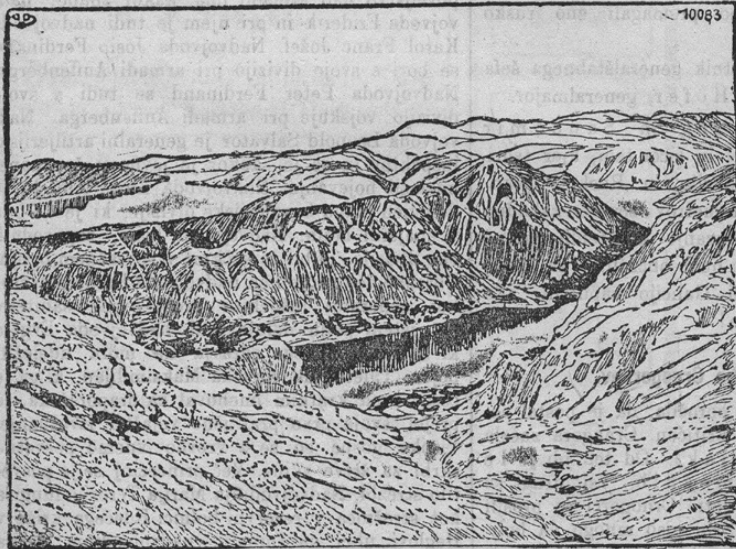
Vsi stari sovražniki zahrbtne Srbije se torej zdaj dvigajo!

Junaki čini na Balkanu.

Ko so naši vojaki pred kratkim kot odgovor na srbski poskus vpada v Srem zopet čez Drino z ofenzivo pričeli, moral je neki ordonančni oficir eni v preboju nahajajoči se koloni k daleč oddaljeni sosedni koloni nujno poročilo potom avtomobila prinesiti. Prevoziti je moral vsled tega neposredno na našem bregu Drine vedečo cesto, na katero je sovražnik vedno streljal. Vkljub hitri vožnji avtomobila bil je šofer težko ranjen, tako da je imel ravno se toliko moči, da je voz zabremzal. Vsi so morali voz zapustiti in z ranjencem se pred sovražnim ognjem skriti. Ranjenec bil je v nevarnosti, da se izkrvavi; poleg tega ni bilo mogoče poročilo prenesti. Slučaj prinesel je za patroljo 29. hnovedskega regimenta v bližino. Neki „gefreiter“ imenom Ferdinand Gauk, izpučen avtomobilski šofer, bil je takoj pripravljen pomagati. V najhujšem ognju pripravil je voz mirno in hladnokrvno, vzdignil ranjenca v voz in peljal ordo-

Ponesrečeni napad na Cattaro (Kotor.)

Poročali smo že v zadnjih številkah našega lista, da so francoski vojni parniki opetovano poskušili, naše bojne pristane napasti. Zlasti jih bode v oči naš dalmatinski pristan Kotor ali Cattaro. Tam so poskusili bombardirati trdnjave, pa niso ničesar dosegli. Nemški listi poročajo o teh bojih sledeče: Ko so avstro-ogrski parniki bombardirali Centivari in uničili večji oddelek Črnogorcev, prišel jim je v roke tudi brezžični brzojav francoske mornarice na Črnogorce. V brzojavu so zahtevali Francozi, da naj Črnogorci pričnejo s splošnim napadom na Bocche di Cattaro, češ da bodoje oni ta napad z bojnimi parniki od morja sem podpirali. Avstrijci so torej vedeli za ta nameravani na-

Die Bocche di Cattaro.

Karte zum Seegefecht vor Cattaro.

pad in bili pripravljeni. Dne 19. p. m. ob 8 uri prišlo je 3 malih in 15 velikih francoskih bojnih parnikov v Bocche; v megli posrečilo se jim je 6 kilometrov blizu brega priti. Avstrijci so hoteli, da bi Francozi prišli na pomorske mine; ali nakrat so se ti vstavili in pričeli obračati. Takrat padel je na trdnjavi Kobila signalni

strel in takoj so pričele 4 baterijske salve forov Lustica in Maumla streljati. Kanonada trajala je okoli četrte ure. Takoj prva salva uničila je en francoski parnik, katerega je zadelo 24 granat naenkrat; vseh 6 dimnikov in most za komandanta je zletel v zrak. Parnik se je potopil. Dva druga sta bila teško poškodovana; ostali

pa so jako hitro izginiti. Francozi so vsi skupaj le dvakrat zadeli; en avstrijski mornar je bil težko eden pa lahko ranjen. Danes prinašamo dve sliki: prva nam kaže pokrajino in trdnjave Bocche di Cattaro, druga pa tozadevni zemljevid, ki bode cenjene čitatelje gotovo zanimal.

Velika licitacija

dne 18. oktobra od 9. ure dopoldne naprej v Ptuj, Florijaniplatz. Razprodajalo se bode stare obleke, pohištvo, perilo, jermena palice, dežnike itd. Izkupiček se porabi za naše vojake.

nanenega oficirja na njegov cilj. Nadkomandant naših tamošnjih vojnih sil fcm. Potiorek pripel je hrabremu vojaku z lastno roko srebrno medaljo za hrabrost na prsi.

Nekemu oddelku, ki se je nahajal v ustajni pokrajini, dostaviti je bilo pred kratkim nujno dovolje. V dotično neprijazno pogorsko pokrajino vodi le že izpraznjena železniška proga; tudi se ni poznalo ne bivališče lastnega oddelka ne ono sovražnika. Telefon bil je pretrgan, za urade predstraže je bila pot predolga. Tedaj se je oglašil železniški asistent in lajtnant v rezervi Ternbach, da se pelje z lokomotivo po morda že razrušeni progi v nejasnost, da poišče naš oddelek. Bil si je popolnoma zvest, da zadene ravno tako lahko no sovražnika kakor na naše vojaštvo. Ali bil je srečen v nalogi, ki jo je sprejel s pogumom in lastno požrtvovalnostjo: povelje prišlo je pravočasno v roke zapovednika našega oddelka. Najvišji zapovednik naših balkanskih bojnih moči priznal je hrabrost tega čina in je omenjenega rezervnega lajtnanta imenoval takoj za oberlajtnanta.

V zadnjih bojih zaplenili so naši vojaki opetovano srbske kanone in mašinske puške. Pri trdovratnosti nasprotnika je hrabrost posebno povdarjati; kajti sovražnik brani svoje kanone ponavadi do zadnjega moža. Za pridobitev kanonov zasluži pravzaprav vsakdo hrabrostno medaljo; ali mnogokrat storijo to cele kompanije in celo celi bataljoni. Da se prizna tudi zaslužnost celih oddelkov, razpisalo se je premije v zlatu. Pred par dnevi dobil je tudi bataljon 84. infanterijskega polka, ki se je že pri Višegradu lepo odlikoval, 50 takih zlatih premij po 10 kron. Ko je bilo te premije razdeliti, prosili so vojaki, da naj se to ne stori, marveč naj se raje denar v znesku 500 kron porabi za nabavo spomenika padlim tovarišem v Sarajevi.

Bilo je pri Šabacu. Praporščak enega naših regimentov dobil je strel, padel je in z njim je padla zastava. V velikem bojnem razburjenju ostalo je to neopaženo; zastava je ostala na tleh, boj pa je divjal naprej. Vsled razmer terena in hipno nastopivše sovražnikove premoči moralo je naše vojaštvo svoje stanje spremeniti; šli so v drugi smeri, da nadaljujejo boj. Neki oficir 8. regimenta huzarjev grof Karl Lonyay opazil je, da je zastava regimenta izginila, to pa šele tedaj, ko je videl, da so hoteli Srbi zastavo kot dobri plen vzeti. Grof Lonyay nabral je okoli 300 do 400 infanteristov, jih peljal k bajonetnemu napadu proti našo zastavo odvezemsi Srbi. Posrečilo se mu je po hudem boju Srbe pregnati in zastavo nazaj pridobiti, kar je napolnilo tamošnje vojake z velikim veseljem ter navdušenjem. V boju bil je tudi grob Lonyay ranjen; kos granate zadril se mu je v koleno. Ta bajonetni napad preginal je Srbe iz njih pozicije.

Podrobnosti iz bojev v Karpatih.

Snočnja „Zeit“ piše: „Naša armada je zapustila Marmaros-Sziget. Mestni župan, Anton Szöllösz, je izjavil, da bo vztrajal v mestu. V petek so v Marmaros-Szigetu ves popoldan slišali grmenje topov iz bližnjega Nagy-Bocskai. Prvi ruski oddelek se je pojavil v mestu v petek ob 7. zvečer. Bila je to stotnja kôzakov. Župan v spremstvu židovskega rabija in 40 meščanov, je šel Rusom nasproti ter prosil poveljujočega častnika, naj s prebivalstvom lepo postopa.

Častnik je odgovoril, naj prebivalstvo ostane mirno v svojih stanovanjih in naj se nič ne boji, ker se nikomur ne bo zgodilo nič zlega, sicer pa da se bo oficijalna osvojitev mesta izvršila šele drugi dan, v soboto. Nato so kôzaki vkorakali v mesto. Med potoma so streljali v zrak. To je prebivalce tako vznemirilo, da je velika množica ljudi še tisto noč zapustila mesto. Mnogo teh beguncev je dospelo v Pešto.

Uradni list hrvatske vlade, „Narodne Novine“, pišejo: „Kakor se je že poročalo, so bile ruske čete spodene iz županije Ung in Bereg in se sedaj tamkaj ne nahajajo noben ruski vojak. O teh bojih poročajo to-le:

Iz Ungvara: Gališki Židje so že pred par dnevi obvestili naše predstraže na gorskem prelazu Uzsok, da se Rasi smuljivo gibljejo. O tem se je takoj poročalo poveljniku obmejnih čet, ki so se seveda nemudoma pripravile na primeren

sprejem sovražnika. Toda sovražnikov dolgo ni bilo, vsaj na cestah jih ni bilo opaziti. Naenkrat pa so udarili iz gozda. Očividno so našli kaka stranska pota, ali pa so jih vodili kaki izdajalci, no, glavno je, oni so bili tu. Najprvo se je pojavil oddelek kozakov, za njim pa pehota v dolgi koloni. Topov v prvem trenutku ni bilo opaziti. Predstraže so se takoj spoprijele s sovražnikom. Ko je počil prvi strel, so kôzaki skočili s konj ter nastopili v vojni črti. Boj predstraž je trajal več ur. Medtem so naši brzojavili po topove. Pripeljal jih je poseben vlak. Ker jih pa ni bilo mogoče ugodno namestiti, smo jih dirigirali v Csontos, kamor so prispeli tudi Rasi. Prišli pa so samo do tu in niti koraka naprej. Naše čete so jih tu obkolile ter jih popolnoma porazile. Kar jih ni padlo, so v divjem begu bežali preko planin.

V županiji Bereg so Rusi vdrli preko meje na mestu, kjer se dviga milenijski spomenik. V prodiranju so jih zadrževali črnovojniki. Vneli so se krvavi boji pri Also-Bereczku, Felső-Bereczku, Akosu, Polenu in Voloczcu. Rusov je bilo 12.000 s številnim topništvom in strojnimi puškami. Pri Szolyvu je prišlo do odločilne borbe. Naše čete so izvojevale popolno zmago. Vjeli smo mnogo Rusov in vpleniili veliko strojnih pušk. Ogromne izgube so imeli Rusi, zlasti v bojih pri Akosu in Polenu. Tu so jih naše čete docela obkolile, da se nemara ni rešil niti en ruski vojak. Sedaj je županija Bereg popolnoma očiščena Rusov.

Armadno povelje generala Auffenberga.

Armadni poveljnik, general pehote vitez pl. Auffenberg je izdal sledeče armadno povelje:

Vojaki četrte armade!

V osemdnevem junaškem boju ste pri Komarowu-Tyszowcu številnega, hrabrega sovražnika premagali.

Ni še v tej bitki utihnilo gromenje topov, niso bili še pokopani tisočeri junaki, ki so ostali na bojišču, ko ste v požrtvovalni zavesti dolžnosti z lavorjem ovenčane svoje zastave in praporje proti jugu obrnili, da pomagata tovarišem sosedne armade, ki so bili v sili.

Zaman je gonil sovražnik vedno nove čete proti četrti armadi, ki se je je bal; krvavo so se vse zgrudile pred vami vsled vašega vztrajnega junaštva, ki nima vzgleda.

Pošteno ste si prislužili najvišjo hvalo domovino!

Z neizbrisljivimi črkami ostanejo vaša dela zabeležena v povestnici naše slavne armade, v zgodovini naše ljube domovine!

Nič manj občudovanja vredno, nič manj slavno je bilo železno, vztrajno stališče, ko se je armada izognila grozeči ji obkolitvi po sovražniku v težavnih, trpljenja in pomanjkanja polnih pobodih; niti trenutek ni omahovalo trdno ogrodje vojaške pokornosti in reda; sovražnik, ki je veliko trpel, je le oprezno in v veliki daljavi sledil.

Zdaj so trpljenja polni pohodi končani; ramo ob ramo stojite z ostalimi armadami Najvišjega vojnega gospoda, s slavniimi nemškimi zavezniki, pripravljeni, da sovražniku zopet pokazete, da železna četrta armada ni pozabila, da napada, da zmaga, in da, če to mora biti, tudi veselo umrje za cesarja, kralja in za domovino!

Auffenberg, general pehote.

Rusi na Ogrskem premagani.

K.-B. Budimpešta, 7. oktobra. (Ogrski kor. urad.) Glasom uradnih poročil so naši vojaki pri Marmaros-Szigetu vsiljene ruske armadne dele premagali in že do Velike Bocške zasledovali.

Upravne oblasti bodo je še tekom današnjega dneva svoje uradne delovanje zopet pričele.

Pokopavanje v 2 dnevih bojih pri Uzsoku u padlih Rusov traja naprej. Doslej se je 8000 ruskih mrličev pokopalo.

Marmaros-Sziget zopet naš.

K.-B. Dunaj, 7. oktobra. — Uradno se razglašča: 7. oktobra opoldne:

Lastna ofenziva dosegla je tudi včeraj med našimi boji tu in tam povsod svoje cilje.

Glasom poročila nekega v hrabrem poletu iz Przemysla vrnišvega se generalštabnega oficirja vrši se obramba trdnjave od za boj navdušene posadke z največjo pridnostjo in razumnostjo. Več izpadov potisnilo je sovražnikove linije nazaj in je prineslo mnogo vjetih. Vsi ruski napadi so se pod grozovitimi izgubami v ognju trdnjav razbili.

V Karpatih ne stoji zahodno sedla Wysocko noben sovražnik več.

Pri Marmaros-Szigetu bil je vdrti sovražnik premagan. Mesto prešlo je v pretekli noči zopet v našo last.

Namestnik šefa generalštaba pl. Höfer, generalmajor.

Poraz Rusov na Ogrskem.

K.-B. Budimpešta, 6. oktobra. — Ogrski koresp. urad poroča iz Nyiregyhaza:

Uradno poročilo iz Huszta pravi, da stoji naše vojaštvo od včeraj v hudem boju pri Teszö. Naši pridni vojaki pridobivajo korak za korakom od Rusov zasedeno pokrajino. Pri Kraesfalvi vršila se je istotako huda bitka, ki je končala z našo popolno zmago. Rusi so bili deloma uničeni, ostanek pa vjet. Takaj tvorilo je 2000 poljskih prostovoljcev predstražo.

Velikanska bitka na Francoskem.

K.-B. Berlin, 6. oktobra (W. B.) Veliki glavni tabor, 6 oktobra zvečer:

Opetovani poskusi Francozov, obiti desno krilo nemške armade, raztegnili so bojovno fronto do severno mesta Arras. Zahodno od Lille in zahodno od Leus zadele so naše predstraže na sovražnikovo kavaljerijo. V naših nasprotnih napadih čez linijo Arras Albert-Roye še ni padla nobena odločitev.

Na bojnih fronti med reko Oise in reko Maas pri Trdnjavi Verdun in na Elsass-Lotrinškem so razmere nespremenjene.

Tudi od Antwerpena ni danes nič novega poročati.

Na vzhodnem bojišču bilo je rusko napredovanje proti vzhodni Prusiji v guberniji Suwalki ustavljeno. Pri mestu Suwalki napadajo Nemci sovražnika uspešno.

Na Rusko-Poljskem prepodilo je nemško vojaštvo dne 4. oktobra eno rusko brigado gardnih strelcev iz utrjenega položaja med Opatovom in Ostrovico. Vjeli so 3000 Rusov, pridobili pa mnogo kanonov in mašinskih pušk. Dne 5. oktobra bile so 2½ ruske kavaljerijske divizije in deli glavne rezerve od Iwangoroda pri Radomu napadeni in na Iwangorod nazaj vrženi.

Antwerpen pred padcem?

Glasom zadnjih poročil je oblegovanje trdnjave Antwerpen dovedlo do odločilne točke. Za Belgijo se pripravlja torej konec. Z premaganjem trdnjave Antwerpen pa je tudi Anglija v velikanski nevarnosti. Zadnje poročilo uradnega značaja pravi:

K.-B. London, 7. oktobra. Časopisi prinašajo uradno poročilo iz Antwerpena od včeraj, 10. uri zvečer, v katerem naznanja vojaški guverner županu, da se bode bombardement takoj pričel. Tisti, ki nameravajo mesto zapustiti, se prosijo, da naj zdaj odpotujejo. Obstreljevanje ne bode imelo nobenega vpliva na obrambo mesta, katera se bode do najskrajnejšega nadaljevala.

Zavzetje zatvornega forta Camp des Romaines. — Drzni čin 26 nemških pionirjev.

Berolin, 3. oktobra. (Kor. urad.) „Wolffov urad“ poroča: Zelo važna predigra za zavzetje zatvornega forta Camp des Romains in za prodiranje proti črti zatvornih fortov Verdun—Toul, je bilo razdejanje železnice med Verdunom in St. Michielom, po kateri so dobivali Francozi neprestano municijo iz Verduna. Ta drzni čin

sta uspešno izvršila dva častnika s 24 pijonirji, ki so se splazili skozi sovražne straže zahodno od reke Maas, preplavali široko reko, prekoračili dolgo in nevarno pot skozi močvirje in preko jarkov, polnih vode med francoskimi stražami in spečimi četami ter končno pognali železniški nasip v zrak. Razdejali so tudi neko podzemeljsko telefonsko progo med Verdunom in St. Mihielom. Vsi, ki so se vrnili, se dobili železni križ.

To-le poročilo izvira od enega izmed obeh poročnikov, ki sta se udeležila razstrelitve železniške proge med Verdunom in St. Mihielom: Noč je bila popolnoma temna, huda ploha in tuleči veter sta zakrivala naše gibanje. Ko smo odšli, smo vedeli za pozicije sovražnikovih oddelkov tostran reke Maas, ne pa za njih pozicije onkraj reke. Samo po karti smo poznali lego teh železnic in onih osem mest, kjer smo hoteli železniški tir razstreliti. V primeri z nadaljnim delom je bil prvi del naše poti lahek. Treba nam je bilo samo splaziti se skozi črto francoskih utrd in priti preko kanala tostran reke Maas, ki je bil zaseden od močnih francoskih čet. Posrečilo se nam je, odstraniti francosko stražo pri nekem mostu, ne da bi ostalih alarmirali; potem je šlo naprej skozi močvirno nižino ob reki Maas, polno jarkov. Do kosti smo bili mokri, vsi blatni in tako nas je zeblo, da smo sklepetali z zobmi, ko smo dospeli na breg reke. Tu je reka kakih 50 m široka. Odložil sem sabljo ter kot prvi poskusil preplavati reko, bilo pa je to tako težavno, da sem se vrnil. Zapovedal sem svojim ljudem, da si naj seznejo čevlje in da odlože, kar morejo. Razstrelivo smo si privezali na tilnik in netilne vrvice spravili pod čepce. Zelo težavno je bilo sedaj najti primeren kraj onstran reke, kjer bi stopili zopet na obrežje, ker je bilo obrežje močvirje. Končno se nam je posrečilo, med bičevjem doseči breg. Šli smo nato naprej, vedno do kolen in globeže v vodi in blatu. Končno smo dospeli na kraj, kjer smo hoteli tir najprej razstreliti. Položili smo razstrelivo v nasip in je zažgali. Nato smo se umaknili, vedno se boječi, da nas zasledijo prebivalci sosednje vasi Banoncourt. Neka konjeniška patrolja, ki je postala vsled eksplozije pozorna, nas je zapazila in streljala na nas. To pot nas je rešilo močvirje. Vrnili smo se na isti poti. Končno smo dosegli neko vas to stran kanala, kjer smo rekvirirali z revolverjem v roki vozove in konje. Prihodnji večer smo imeli vsi železni križec. Žal, je ta ekspedecija stala drugega poročnika in nekega podčastnika življenje. Vtonila sta v reki Maas.

Japonci tepeni.

K.-B. Berolin, 6. oktobra. Posebni poročevalec lista „Berliner Zeitung am Mittag“ poroča: Pri prvem naskoku Japoncev na nemško infanterijske utrde v Tsingtau bili so združeni Japonci in Angličji v izgubo 2500 mož nazaj vrženi. Desno krilo napadalcev obstreljevala sta prav uspešno avstro-ogrsko križarka „Cesarica Elizabeta“ in nemški kanonski parnik „Jaguar“. Nemške izgube so baje majhne.

Glasom teh poročil imeli bodejo rumeni lopovi prav mnogo opraviti, predno bodejo premagali malo nemško naselbino. Častno je, da se je udeležil teh bojev na cesarjevo povelje tudi avstro-ogrski bojni parnik!

Brezupne razmere v francoski armadi.

Berolin, 5. oktobra. (Kor. urad.) Wolf-fov urad poroča: Iz dnevnika nekega francoskega vojaškega zdravnika od 4. stotnije 6. pionirskega polka so nam na razpolago naslednji zapiski (dnevnik je došel v nemške roke): O umikanju Francozov pri Paliseul piše zdravnik: Nobenega reda in discipline ni več. Generali in štabni častniki so popolnoma brez glave in niso za nobeno stvar poskrbeli. Čuti se, da je propad tolik, da velja geslo: „Reši se, kdor more.“ — V taboru pri Maisonzelle je zdravnik napravil naslednje zapiske: Ranjence spremlja navadno — in to je najsrამotnejše — po dvoje ali troje tovarišev, ki niso nič manj in nič več nego podli bojazljivci, ki se na ta način zmažejo iz ognja. To so vojaki iz juga. Obrnili so se skoroda, ne da bi se bili borili; čutijo se srečne, da morejo voditi ranjence iz bojne črte, ker dobe s tem pretvezo za beg. Kljub temu

so širokoustneži in se bahajo s svojim lepim zadržanjem. — O pomanjkanju vsakega poštenja in reda med moštvom priča naslednje dnevnikovo mesto: Prizor v Attigny je odvraten in je vrhu tega velika norost. Najsrამotnejše je, da vojaki plenijo. Vlamljajo vrata in popijejo vse vino in drug alkohol, ki ga dobe; plenijo celo zlatarske izložbe. To niso več ljudje, ampak podivjane živali. Neki infanterist 17. zbor, ki je povsodi strahopetno pobegnil, ne da bi se bil boril, se je hvalil s tem, da je ranjene Nemce z brcami ubijal. — O južnih četah piše zdravnik: Čete z juga so sovražna vredne. In kakšna brezglavost! Nenadoma trdi nekdo, da je videl tri ulance, in takoj zbeži cel tabor. In pri tem stoji tu cel armadni zbor. Zares, kdor ni sam doživel teh dni, si ne more predstavljati, kako daleč se morejo ljudje ponižati. — O špijonih, ki naj bi bili zakrivali francoske poraze, govore te-le vrstice: „... medtem ko špijoni, ki nas obdajajo, sporočajo sovražniku vsako naše gibanje. Poročnik Cossen je s svojo patroljo enega zasačil v neki hiši. Špijon je nosil francosko uniformo. V ostalem govore celo lastni štabni častniki, da mora biti Eydoux nor ali pa Nemcem prodan, da nas tako vodi, kakor se sedaj godi.“

Vzroki angleške nervozitete.

Iz Berolina poročajo: „Times“ prinašajo lažljivo vest, da so se nemške ladje v Vzhodnem morju druga drugo obstreljevale ter poškodovale. „Westminster Gazette“ priznava, da nemško brodogojstvo dobro dela. Ta piše: Naše ladje plovejo tiho in mirno po morju. Naenkrat se razprše narazen in izginejo. Mi govorimo vedno le o minah in minah. Vsi znaki kažejo, da je nemško podmorsko brodogojstvo zelo na delu. Anglija je nesporno vladarica na morju. Kaj pa korist, če postane Nemčija vladarica morskoga dna? Boj pod morjem in boj visoko v zraku kažeta Nemčijo kot mojstrico. Orožje, ki se zdaj v tem boju prvič vporablja, je zazdal skoro izključno orožje Nemčije. Veliki postranski uspeh tega delovanja nemških bojnih sredstev pa prinaša nervoziteto v deželo, v armado in mornarico.

V „Daily Chronicle“ izjavlja znani angleški pisatelj Wells, da bo v sedanji vojni skoro gotovo odločevalo le zračno brodogojstvo, in tu nastane žalostno dejstvo, da je Nemčija vladarica zraka. Kar vrše njeni zrakoplovi, to je največje v tem največjem boju, kar jih je videl kdaj svet. Vse kar store proti temu francoski in angleški zrakoplovcem, je otroška igra. Francozi so dresirani le na polete, s katerimi se producirajo pred gledalci, in jih francosko ljudstvo tudi splošno smatra le kot zračne akrobate, dočim bi jih na Angleškem smatrali celo za norce. Nihče jih ne smatra za to, kar so: Največji junaki našega časa. Oni so aristokrati naših armad! Vsled tega predlaga, naj se podeli vsakemu zrakoplovcu, da se jih kar najbolj navduši, kateremu se bo posrečilo, prinesiti izvanredna, boljša poročila, nego jih prinaša kavalarija, ali pa spraviti na tla kak sovražni zrakoplov, oziroma s strelom onemogočiti nadaljni polet kakoga Zeppelina, dedni viteški stan. Razentega se mora dati rodbini vsakega zrakoplovca ali spremljevalnega častnika življensko zavarovalno polico za najmanj 10.000 funtov šterlingov. Razentega bi morale biti državne pokojnine dvakrat tako visoke, kakor so pokojnine junakov na morju ali na kopnem.

Italijanski inženir Angelo Beloni pobegnil s podmorskim čolnom.

Rim, 6. oktobra. (Kor. ur.) Agenzia Stefani poroča: Trdka Fiat San Giorgio de Muggiano v Spezziji je 3. oktobra ob 5. popoldne sporočila višjemu poveljniku v Spezziji: 2. oktobra je zapustil ladjedelnico ravnokar izdelani podmorski čoln, da preizkusa brezžični brzojav. Dotični podmorski čoln, kakor trdka izjavlja, ni obožen in mu poveljuje neki nastavljenec. V čolnu je bilo 15 oseb. Podmorski čoln se je gradil na račun neke tuje države; ker je vojska izbruhnila, se ji ni izročil z ozirom na nevtralnost, ki jo hoče Italija spoštovati. Ravnatelj trdke so mornariškemu ministru formelno zagotovili, da ne bodo dovolili

brez vednosti ministrstva, da se podmorski čoln odda. Mornariški minister je naročil generalnemu tajniku podadmiralu Nicastru, naj odpotuje v Spezzio, kjer naj izvede strogo preiskavo proti tistim, ki so odgovorni.

Rim, 6. oktobra. (Kor. urad.) Listi poročajo, da se zove uradnik, ki se je nenadoma odpeljal s podmorskim čolnom, Angelo Beloni in da je rezervni poročnik vojne mornarice. „Tribuna“ piše: Beloni se odda vojnemu sodišču z ozirom na stroga določila kazenske postave o nevtraliteti, ki določajo najmanjšo kazen 16 letno ječo in izgubo italijanskega državljanstva. Tehnični ravnatelj Fiatovih ladjedelnic v San Giorgiu, inženir Laurenti, je v nekem intervju odklonil vsak sporazum trdke s postopanjem Belonija. Pobegli Beloni je trdki pisal pismo, v katerem prosi, naj se vsaka sodba o njegovem postopanju toliko časa odgodi, dokler ne sprejmejo pismo, ki ga bo odposlal iz prvega pristanišča, v katero se pripelje. Beloni prosi, naj ga ne smatrajo za blaznega; moštvo podmorskega čolna ne ve ničesar o njegovih namerah; tudi ni postopal sporazumno s kako drugo osebo.

Kako dolgo se more Francija braniti?

Vojaški strokovnjak berlinske „Vossische Zeitung“ odgovarja na to vprašanje tako-le: Po zadnjih poročilih je položaj nemške armade na zapadnem bojišču tako ugoden, da je zanesljivo računati na popolni uspeh nemškega orožja. Ta nova, po vsi pravici pričakovana zmaga, ki bi bila sad toliko tedenskega bojevanja in ki bi zlomila odpor francoske armade, nas pa še ne sme zapeljati v napačno mnenje, da bi bila s tem dosežena odločitev in bi bilo upati, da se vojna kmalu konča brez nadaljnjih vojnih operacij. Temu napačnemu naziranju je treba že sedaj ugovarjati. Pred vsem bi pomenjalo silno podcenjevanje sile in požrtvovalnosti francoskega naroda, če bi mislili, da se bo po teh pričakovanih porazih odpovedal nadaljnemu odporu. Že zato ne, ker mu ostane še velik del države z vsemi njegovimi sredstvi na razpolaganje. Če pogleda kdo na zemljevidu tisti del francoskega ozemlja, ki smo ga doslej zasedli in ga primerja s tistim, ki je v francoskih rokah, zapazi koj velikanski razloček. Misli na odpor in obrambo se Francija ne bo prej odpovedala, dokler ji ne bodo vzeti vsi viri njene sile, to je, dokler ne bo zasedena večina Francije. To se ne more zgoditi brez daljnih bojev in zato moramo biti pripravljene na dolge pohode in nove bitke. Že nekolikokrat je bilo razglašeno, tudi od oficijelne strani, da nemčija ne more misliti na ponehanje sovražnosti in na sklepanje miru prej, dokler ne bo sovražnik poražen in zlomljen in dokler ne bodo dana zadostna jamstva za trajanje dolgega in zanesljivega miru. Tako daleč pa navzlic vsem svojim dosedanjim uspehom še nismo. Vojna se mora torej nadaljevati. Potrebno je, da si to pravočasno zapomnimo, kajti nadaljevanje vojne bo od naroda zahtevalo novih žrtev. Čim dalje bo trajala vojna in čim dalje bo morala nemška armada prodreti v sovražnikovo deželo, toliko več sil bo treba. Vzlic vsem zmagam bo treba dovažati živila in ustvarjati nove vojaške oddelke. Četokrat se pretresa vprašanje, če je Francija sploh na tem, da bi nadaljevala odpor in če sploh more postaviti na bojišče za vojskovanje zmogljivo armado. Pogoji za ustanovitev narodnih armad so se proti letu 1870. znatno poslabšali. Takrat je aktivna armada pri svoji številnosti predstavljala le majhen del narodove moči. Ko je bila armada poražena in večinoma ujeta, je imel Gambetta skoraj vse za orožje sposobno prebivalstvo na razpolaganje. Danes temu ni tako. Vse eno je pa še dosti izvežbanega moštva in rekrutov, tako da se še dajo nove formacije postaviti. K tem je še pristeti nadomestne oddelke in vpoklicane rekrute ter tiste dele poražene armade, ki se bodo rešili na jug. Tudi orožja in streliva ne bo zmanjkalo, če tudi bo treba dostikrat seči po starejših modelih. Težave bo morda delala preskrba topov, ker se topovi ne dajo hitro izdelati. L. 1870. in 1871. so dobili Francozi največ topov z angleškega. Zdaj je pa jako dvomljivo, če bo Angleška sploh mogla pošiljati vojni material v inozemstvo. Kar ga napravi, ga rabi zase. Kakor torej ni dvomiti o tem, da postavijo Francozi še nove armade na noge in

da se bodo še nadalje branili, vendar bo njihove armade bojevanje proti nemški aktivni armadi dosti slabotnejši. Zlasti bo primanjkovalo šarž, oficirjev in podoficirjev. Tudi je zelo dvomljivo, če bo mogoče preskrbeti novi armadi vse tehnične potrebščine, brez katerih je bojevanje vsake večje armade popolnoma nemogoče. Med daljne težave spada tudi to, da je šlo l. 1870. do 1871. samo za to, da se postavijo na noge le manjše armade, dočim bi danes take proti milijonski nemški armadi ne imele skoro nič pomena. Če naj Francozi vzdržijo svod opor, morajo nove formacije šteti po stotisoč mož. Da je to silno težko ustvariti, je pač jasno. Vrednost novih formacij bo pač pred vsem odvisna od tega, če se večjim delom sedanje armade posreči umakniti se na jug, da postanejo jedro za nove formacije. Kraj vseh težav pa, ki jih ima ustvaritev novih formacij, vendar treba s tem računati, da se ustanove in da bodo nadaljevala boj. To bo vzrok, da bomo svoje operacije morali nadaljevati in da bo tudi pri nas treba dobiti kar le mogoče novih sil. Toda vzlic dosedanjim zmagam novi napor, nove žrtve — kajti šele tedaj se smemo zanašati, da bodo sovražnika popolnoma premagali, a to je edini temelj prijateljskega miru.

NESTLÉ-JEVA 279
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj
Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse 2 S.

Kmetovalčeva opravila v mesecu oktobru.

Na domu: Grozdje se masti, mošt potaka in tropine se izprešavajo. Kuha se žganje. Po končanem izdelovanju vina oziroma mošta se posoda in oprava, ki se rabita za trgatve, skrbno osnaži, v senci in na prepihu posuši, nato shrani v primernem prostoru in če treba tudi počvepla, a hram naj se osnaži in dene vse v red.

Zimsko sadje se spravlja in sicer v dovolj zračne in suhe ter bolj temne prostore. Sadje naj se ne deva na kupe, marveč naj se razširi po deskah, katere so se pognile s suho in zdravo slamo. Gnilo in črveno sadje naj se skrbno loči od zdravega.

Turšica se slači, ajda se mlati.

Živino naj se polagoma priuči z zelene na suho klajo. Če se poklada pesa ali pa navadna repa, naj se pokladajo, obenem tudi dobri žitni otrobi ali pa sezamove ali orehove tropine, ali pa vsaj detelja, kajti sama pesa živini ne zaleže dovolj. Premeri krmo na senika in zvagaj ko-roestvo ter preračuni, kolikor živine lahko prehraniš čez zimo.

Na polju: Turšica, ajda, repa, pesa, korenje in kapus se spravlja in ozimina se seje. Preden se ozimina poseje, naj se namoči v raztopini modre galice, da se pomori snet in druge škodljive glivice, ki bi se slučajno nahajale na zrnju. Če zvažas gnoj na polje, raztroši ga takoj in podoraj čimprej mogoče. Ako zlučas gnoj kar na kupe po njivi, se ti gnojni kupi v slučaju dežja na mestu izlužijo, kar je pa celo napačno. Na teh mestih bo žito prebujno rastle in polegavalo, na drugih, kamor si vrigel izpran gnoj, morda pa prekurerno rastle.

V vinogradu se trgatve dokončava. Ko grozdje trgaš, odbiraj gnilo in bolno in devaj ga posebej, a tudi zmosti ga posebej. Ko si grozdje potrgal in zmostil, preišči ga takoj na sladkor. Če se ti zdi, da ima mošt premalo sladkorja, ne pomišljaj predolgo, marveč poskrbi takoj za dovoljenje in dodaj mu sladkorja dokler še vre. Nikar pa ne sladkaj mošta, ko je burno ali celo tiho vrenje pojenjalo t. j. ko se je mošt že spremenil v vino, kajti v tak mrzli tekočini sladkor ne more povreti in tak mošt oziroma vino ti bo delalo preglavico spomladi, ker bo nadaljevalo z vrenjem šele o pomladanskem toplem času. Če ti začne mlado vino spomladi znova vreti, je nevarno, da se ti spridi.

Če leži takšno vino na drožah, se ti skali in se zgosti, če je na čisto pretočeno in pustiš veho odmašeno, je pa nevarno, da ti vino cikne.

Ker smeš dodajati alkohol vinnu, če je zbolelo, ne pa zdravemu vinnu, zato poskrbi za njegovo moč ali zadostno množino alkohola že v jeseni in sicer s tem, da mu dodaš primerno množino trsnega sladkorja. Če je le mogoče poskrbi za to, da bo imel mošt vsaj 16 odstotkov sladkorja.

V starem vinogradu ni sedaj posebnega dela; z obrezovanjem počakaj, dokler listje odpade. Z rigolanjem za nove vinograde lahko pričneš, obenem pa poskrbi tudi za primerno vrsto žlahtnih trt, cepljenih na takšno ameriško podlago, kateri rigolana zemlja prija. Nikar ne saži novih trt takoj na prostor, kjer si izkopal opesane — slabe trte, ampak stare trte korenito odstrani in počakaj z novim nasadom najmanj 3 leta, da v zemlji ostale trtne korenine strohne. Sicer je najboljša, če uporabiš za nove trtne nasade novino.

V sadovnjaku: Na drevju puščeno sadje poberi, a pazi pri obiranju, da se ne udari ali potolče. V tem mesecu začni privezavati na črešnjava debela papirve pasove, katere namaži s kakim lepivom. Najbolje lepivo za lovenje pedicev pa je in ostane le takozvani „Tre Sticky“. To mazilo se dobi izključno le pri „Gor. kmet. društvu v Gorici“. Če ti denarna sredstva dopuščajo, nastavi te lepivne pase na vsak način tudi na debela drugega sadnega drevja, kajti pedici se ne lotijo samo črešenj, ampak tudi drugega sadnega drevja.

S starejih sadnih dreves odstrani vse nepotrebne veje, t. j. takšne veje, ki se ob druge drgnejo, ki stoje preveč na gostem, osobito pa glej, da odrežeš ali odžagaš vse suhe in polomljene veje. Ob tej priliki ne pozabi pa, da je treba tudi sadnemu drevju pognojiti, če hočeš, da obrodi. Če prav drugega gnojila nimaš, zalij ga vsaj z gnojnico in sicer naredi pod drevesnim kapom, če raste drevo v travi, z železnim drogom 30 do 50 cm globoke luknje in nalij v nje z vodo stanjšane gnojnice. Na vsak štirjaški meter se priporoča uporabiti pri poletnem in zimskem oziroma pomladanskem gnojenju po 5 litrov gnojnice. Ker pa vsebuje gnojnica premalo takih redilnih snovi, ki jih drevo potrebuje, je dobro, če uporabiš obenem tudi kalijevnata in fosfornata umetna gnojila. Na vsakih 10 do 15 škropilnikov ali zalivalnikov gnojnice dolaj po 2 do 3 kg superfosfata in enako množino 40% kalijeve soli.

Če hočeš uporabiti za gnojenje sadnega drevja samo umetna gnojila, potem zadostuje za mlado drevo po 0,20—0,50 kg žveplenokislega amonijaka, 0,25—0,50 kg 40% kalijeve soli in 0,25—0,50 kg superfosfata. Za stareje drevo vzemi $\frac{3}{4}$ —1 kg 40% kalijeve soli, 1—1½ kg Tomaževe žlindre ali pa superfosfata in $\frac{1}{2}$ —¾ kg amonijevega sulfata. V tem mesecu lahko izkopaš tudi jame za jesensko ali pa pomladansko sajenje sadnega drevja.

Na vrtu: Če zimske špinače in solate za zgodnjo pomladansko uporabo še nisi vsejal vsejaj njihovo seme čimprej v gorke lege. Ker postaja precej mrzlo in gotovo v kratkem pade slana, spravi vso občutljivo povrtnino v zavetje, morda celo v klet ali v kako drugo shrambo. Čvetlice, ki jih nameravaš prezimiti, deni v lonce in spravi jih še za časa pod streho.

Na travniku: Če otave še nisi spravil, stori to čimprej mogoče. Če ni travnik premoker, pobranaj ga dobro in če je pust, raztroši obenem na vsak hektar kakih 500 kg Tomasove žlindre in 500 kg kajnita. Namesto slednjega vzameš pa lahko 40% kalijevo sol in sicer na hektar 150 kg.

V gozdu: Če nameravaš v gozdu podsajati, je sedaj najboljši čas za to. Proti koncu meseca se začenja z zimsko sečnjo. Nabira se želod, kostanj, bukov žir itd.

Kako se varujemo kolere.

Kolero povzročajo bacili, ki se nahajajo v črevesnih in želodčnih izločilih za kolero obolelih in pa okrevajočih. Ta izločila kaj lahko okužijo vodo (n. pr. vodnjakovi in rek) ter različna jedila, ki potem razširjajo kolero. Obolimo pa tudi, če pridemo v dotiko s perilom, obleko in drugimi predmeti, ki so jih rabili za kolero oboleli. Razširjanje kolere je torej povsem podobno onemu legarja ali tifusa. Ker se pa kolera malo hitreje loti človeka in ker je tudi nje

pretek naglejši, je zavladal svoj čas poseben strah pred njo. Ali kakor se je moderna asana-cija mest izkazala kot uspešna proti legarju, tako je za trdno pričakovati, da bodo moderne higijenske naprave v stanu, hitro omejiti in za-treti kolero.

In res se s previdnim in preudar-nim postopanjem lahko ubranimo te bole-lesni. Kaj nam je torej storiti, če bi se pojavil kak slučaj kolere?

1. Gledati nam je predvsem na to, da ne pride nikdo v dotiko z bolnikom in njegovo rodbino, nasprotno naj vsakdo pazi in skrbi, da ostane stanovanje bolnika zaprto in zastraženo, dokler ne pridejo na lice mesta uradni zdravniki, katerih odredbam se je brezpogojno pokoriti.

2. Vsakdo naj pije in uporablja v vse druge namene, n. pr. za umivanje, kopanje, čiščenje kuhinjske posode itd., le vodo iz mestnega vodovoda.

3. Vsakdo naj uživa jedila le kuhana. Za časa epidemije se nam je posebno varovati sadja, zelenjave, surovega mleka in masla ter svežega sira, ker taka surova jedila najlažje prenašajo kolero. Ker pa za časa epidemije tudi navadna želodčna in črevesna obolenja pospešujejo okužbo, bodimo v obče zmerni.

4. Posebno varnost je polagati na telesno snago! Bacili kolere morajo priti v usta, da se razvije bolezen. Umivajmo si torej skrbno roke, osobito si jih pred vsako jedjo in po vsakokratni uporabi stranišča, bodisi javnega ali privatnega, temeljito očistimo z milom in vodo in če možno še s kakim razkužilom, n. pr. z 2% lizolovo ali lizofornovo raztopino. Skrbimo pa tudi za snago v hiši in v stanovanju, osobito glejmo, da so stranišča in greznice v redu.

5. V stanovanje, v katerem se je pojavil kak slučaj kolere, ne sme nikdo, dokler se uradno zastraženo ne opusti.

6. Istotako se ne smemo dotikati perila, obleke in drugih predmetov, ki jih je uporabljal bolnik, ali jih razpošiljati in prodajati, dokler se niso uradno temeljito razkužili.

7. V hišah, v katerih se je pojavil kak slučaj kolere, je paziti na vse mogoče načine prenosa. Kot taki pridejo osobito v poštev predmeti, ki se jih vsakdo dotika, n. pr. kljuko vrat, držaji stopnic itd. To je treba opetovano oprati z 2% lizolovo raztopino, roke pa vsakokrat očistiti in razkužiti, če so prišle v okuženi hiši v dotiko s takim predmetom.

8. Ker se s previdnostjo, zmernostjo in telesno snago lahko ubranimo kolere, je odločno odsvetovati, da bi kdo iz strahu pred kolero odpotoval. Saj ne ve, v kakšne razmere pride drugod, doma pa se bo po danih navodilih mnogo lažje ubranil kolere, kakor pa v tujini ali na potovanju.

Kmetovalcem Avstrije!

Veliki, toda resni čas stavlja na kmetovalcev Avstrije težke zahteve. Tisoči kmetov se nahajajo pod orožjem in se bojujejo hrabro za čast in veličino naše očetnjave.

Toda v nič manjši meri je dolžnost kmetovalcev Avstrije, da skrbte zato, da zmagoslavna armada in pa doma ostali narod ne bosta trpela lakote.

To vzvišeno dolžnost izpolnjuje kmečko prebivalstvo te dni na hvalevreden način in sicer s tem, da spravlja žetev, s katero nas je Bog letos bogato obdaroval, pridno pod varno streho.

Krepke roke so zamenjale kose z mečem. Toda starčki, ženske in otroci napenjajo svoje slabe moči in nadomeščajo z občudovanja vrednim uspehom one, ki so odšli v boj za cesarja in državo, za lastno grudo in svobodo kmeta.

Tako je skoro v vseh delih naše širne države letošnja setev zagotovljena.

Toda s tem se ne smemo zadovoljiti in ne morda pozabiti pod silnimi vtisi sedanjih dni na poznejše čase.

Četudi upamo s sigurnostjo, da pride, še predno bodo zelene prve setve, zopet blagoslov miru, moramo kljub temu skrbeti zato, da bomo pripravljani za prihodnje leto in da nas po grozotah vojne ne obišče lakota.

Zaloge letošnje čette se bodo deloma spravile, uvozi bodo morda še ovirani.

Sedaj gre za to, da se polja v kljub pomanjkanju mnogih kmečkih rok, vkljub pomanjkanju konj, obdelajo z vsemi močmi tako, da bo žetev prihodnje leto tako bogata, kolikoršen je bil vedno blagoslov božji.

Tudi največja skrb, tudi najgloblješa žalost, ne

same ovirati dela setve in z medsebojno pomočjo je truba premagati vse težkoče.

Gre pa dalje tudi zato, da posejemo letos ravno to, kar bomo prihodnje leto najbolj rabili: sadove, ki so za dnevno prehrano človeka najbolj potrebni.

Zato skrbite pred vsem za pšenico, rž, krompir in stročne sadove, da se uspešno nadomeste po živinoreji in mlekarstvu pribavljena hranilna sredstva naroda, ki bodo morda vsled sedanjih zahtev vojne do konca manj bogato na razpolago.

Saditev vseh teh sadov se bo sicer izkazala pod sedanjimi razmerami jako dobičkanosna.

Omejite — v kolikor dovoljujejo to oziri na celokupno narodno gospodarstvo — saditev rastlin, ki so za narod, ki se vrača iz vojne, manj važne.

Bodite si v svesti dolžnosti, ki jih imate kot preživljajoči stan države in hvaležen Vam bo celokupni narod.

Dunaj, dne 19. avgusta 1914.

C. kr. kmetijski minister: Z e n k e r s. r.

Bolni napljinčih Sanatorij Aflenz
Hofacker (830) Stajerska. Prospekti.

Razno.

Razlika med Rusi in kozaki. „Grazar Volksblatt“ prinaša zanimiva izvajanja nekega častnika, ki je bil pri Grodeku težko ranjen. Častnik se je pohvalno izrazil o ruski skrbi za ranjence. Ko je po ranjenju prišel k zavesti, se je že nahajal v ruski poljski bolnišnici. V bližini se je etabliral tudi avstrijski lazaret. Takoj so se med obema izmenjali častniki, tako da je mogel biti on koj s prvim vlakom za ranjence transportiran. Častnik je povdarjal, da je treba, kolikor je dobil vpogleda, strogo razločevati med Rusi in kozaki. Rusom se ne more ničesar očitati glede načina vojevanja, kar se pa o kozakih nikakor ne more trditi. Kar se tiče izobrazbe, kozaki, tako častniki kakor moštvo, zelo zaostajajo za Rusi, oni so in ostajajo kozaki. Drugi ruski častniki tudi ne smatrajo kozakiških častnikov za enakovredne. Po tem soditi, zaključuje graški list, mora biti poveljnik 15. ruskega zbora, general Martos, ki so ga te dni zvezanega pripeljali v Halle kakor največjega zločinca, kozak najnižje vrste.

Jezdec brez glave. Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor poroča „Prager Tagblatt“) naslednjo grozno epizodo iz vojne: „V vojni doživi človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zdi se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je bližal kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s tako močjo kozaku na šinjak, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim, kako dirja na svojem majhnem konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdelo se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Noposled skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telebne na tla.“

Požar. V Beljaku pogorel je krasni, več milijonov vredni „Parkhotel“. Škoda je izredno velika. Ogenj je nastal baje vsled neprevidnosti neke dekle, katero so zaprli.

Cestni ropar. Dne 19. septembra bil je kočar Lovrenc Schilcher iz Greutha na cesti od nekega mlajšega moža napaden; napadalec ga je vrgel na tla in mu je oropal 480 kron. Ljudje so govorili, da sta bila dva moža na sumu, ki so ju zaprli. Vsled tega je postal pravi storilec nepreviden in je pričel denar izdajati. To so orožniki opazovali in so ga aretirali v Raiblu. Našli so pri njem še 300 kron. Ropar je 26 letni postopač Johan Popodi. Priznal je že svoj zločin.

Nezgoda. Hlapcu Johanu Erjavec v Mariboru splašila sta se vsled železniškega vlaka konja. Voz je padel v neko skladišče in se prevrnil. Erjavec je padel na tla in bil hudo na glavi ranjen. Tudi mnogo notranjih poškodb je pridobil. Tudi en konj je bil tako hudo poškodovan, da so ga morali takoj na licu mesta zaklati.

Poslanec Einspinner prostovoljec. Iz Gradca se poroča, da je znani stajerski državni in deželni poslanec Einspinner, vrli zastopnik štajerskih rokodelcev in obrtnikov, prostovoljno

v armado vstopil, da se udeleži kct lajtnant trdnjavske artiljerije bojev proti sovražnikom. Čast mu! Sicer je jako veliko nemških poslancev v armado vstopilo in se bori za čast in velikost naše domovine.

Pozor pred kolero! Iz Gradca se poroča, da se je pojavil tam en slučaj kolere. Neki voznik, ki je prišel iz severa, zbolel je na tej grozoviti bolezni. Oblast je napravila vse potrebne korake, da se prepreči razširjenje bolezni. Vsled tega je vsaka razburjenost in skrb neopravičena. Ker pa so se ednaki slučajji kolere tudi že na Ogrskem in v drugih krajih monarhije pojavili, potrebna je skrajna previdnost. Pozor torej! Pokorimo se tozadevnim zdravniškim odredbam, kajti le s skupnim delom je mogoče, to bolezen v kali zatreti!

Žalostno svidenje. Mlada Berlinčanka, ki se je pred 14 dnevi ločila s svojim zaročencem, je sprejela od njega list, odposlan iz — Berlina. Naznanil ji je, da je „lahko ranjen“ in da ga more obiskati v bolnišnici. Priručno je bilo to svidenje, a vendar žalostno. „Lahko ranjeni“ je bil — brez roke! Ali naslednjega dne je dobilo dekle zopet pismo. „Ne veš še, draga vse resnice.“ Izgubil sem v boju tudi eno nogo. A ko sem te videl tako zdravo in čvrstvo, se ne morem odločiti zato, da bi te vezal na se, siromaka.“ — A deklet? Čez dve uri je šla zopet v bolnišnico, ali — z duhovnikom, ki ju je takoj porečil.

Božični dar ameriškanih otrok sirotam evropskih vojakov. Neki neznani blagi duši v Čikagu se je porodila ljubka ideja, vse ameriškanske države so jo sprejele in sprejela jo bo s hvaležnostjo in ginjenostjo tudi Evropa, posebno pa narodi v vojni. Ideja je ta-le: otroci Združenih držav pošljejo za Božič vsakemu otroku, čegar oče je padel na bojnem polju, poseben dar. Brzobjavi iz Novega Jorka poročajo, da je Amerika to idejo sprejela v velikim navdušenjem. Časopisi bodo zbirali darove, otroci bodo kupili igrače s svojim denarjem. Člani društev „Bovscouts“ in „Campogirls“ podpirajo akcijo, kakor tudi mnogo najplivnejših ameriškanih gospa. „Bela hiša“ (vlada) s pohvalo odobrava to namero in poslalniki vseh vojskujočih se držav so obljubili podporo svojih vlad, da bodo darovi gotovi dospeli, kamor so namenjeni. Pa to še ni vse. Darovi ne bodo poslani čez morje z rednimi ladjami, ampak bodo prispeli v Evropo na posebni božični ladji pod varstvom ameriškanske zvezdnate zastave. Parnik z zvezdo in napisom Kristusovih besed: „Smite poroulos . . .!“ („Pustite male k meni priti!“) bo obiskal v Evropi pristanišča eno za drugim in bo skrbno obvarovan pred minami in bo popolnoma prosto prišel v vsako še tako ljubosumno zastraženo pristanišče. Njegovo poslanstvo ljubezni mu bo zagotovilo nedotakljivost.

V mestu Steyr ni dela. Poroča se, da prihajajo v mesto Steyr velike množice ljudi, ki nameravajo v tamošnji industriji orožja do dela in zaslužka priti. Samoumevno je, da ima tamošnja industrija zdaj mnogo opraviti; ali vsa delavska mesta so že zasedena, tako da se ne more nobenega delavca več sprejeti.

Smrtna avtomobilska nesreča. Gospod Albin Grundner, veleindustrijec iz Poličan, je v torek pri Grobelnem s svojim avtomobilom zadel v kup šodra. Voz se je prevrnil in je padel v tri metre globoki jarek. Grundner bil je na mestu m r t e v, trgovca Dürnberger pa so težko ranjenega v celjsko bolnišnico prepeljali. Pokojni Grundner zapušča vdovo in troje otrok.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Zmage naših vojakov.

K. B. Dunaj, 8. oktobra. (Uradno). Naše vojaštvo je v nadaljnem napredovanju vrglo sovražnika od Przemysla pri Baryczu; zavzelo je zopet Rzeszow. Kjer je pridobilo kanone. — V kotu Weichsel-San vzeli smo pobeglim Rusom

mного vjetnikov in zovoz. Nadaljni strastni napadi na Przemysl bili so krasno odbiti. Sovražnik je imel mnogo tisoč mrtvih in ranjencev.

Berlin, 8. okt. „Vossische Zeitung“ poroča, da se pripravljajo Rusi na odhod iz Galicije.

Tepeni Srbi.

K. B. Dunaj, 8. okt. Čiščenje Bosne napreduje. K že poročanim uspehom proti Črnogorcem pride odločilni udarec zoper Srbe, ki so brez boja čez Višegrad vsilili. Njih severna kolona je že čez Drino vržena; pri tem se ji je vzelo tren in municijsko kolono.

Glavna srbska moč, ki je pod komando generala Mile Božanović prihajala čez Romanjo Planino, bila je v dvadnevem hudem boju popolnoma premagana in je morala hitro zbežati. En bataljon Srbov smo vjeli.

Fino odpadlo milo
pri stancanju lahko poskodovano, v raznih dišavah k rože, vijolice itd., primerno tudi za nadaljno prodajo, v 5 kilskem poštnem zavoju.
Čisto fina kakovost ca. 60 do 70 kosov K 750 po povzetju.
Seifen-Versandhaus „Merkur“, Wien - Neulerchenfeld 48. 608

Dekle

703
pridno in zanesljivo, za vsa dela v hiši se sprejme pri J. Jeglitsch, Rače (Kranichsfeld).

Dva učenca

sprejemem za pekovsko obrt takoj. Mesečna plača 6 kron. Franc Horvath, pekovski mojster, Cirkovce. 705

Franz Schönlieb,
tovarna orožja in izdelovalnica fiših pušk, Borovje na Koroskem.

Direktni nakupni vir za mod. lovske puške. Reparaturo, prenarabe, strokovnjakso, zlasti nove cevi z nedoseženo sigurnost strela in nova kila najceneje. — Ilustrovani cenik brez strokov. 557

Lepa vila

v neposredni bližini Ptujja se pod ugodnimi pogoji takoj prod. Več pove Josef Westak, Pantigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 604

Novi sodi

od 315—320 lit., močni in tudi z močnim železom nabiti, cena 26 kron prodaja Joser Gumsej, sodarski mojster v Polčanah (Pölschach). 764

**Domača sredstva, drože, kemikalije, kirurg in gumi-blogo, fino milo in parfumerije, obvezne snovi, obveze za ženske, štofe za posteljne vloge, mineralne vode, redilne preparate, desinfekcijska sredstva ter vse potrebščine za negovanje bolnikov, otrok, trupla in njegovanja kupujete najboljšje v drogeriji in sanitetni trgovini „zlati križ“
Mag. pharm. Viktor Hayd 697
Färbergasse Nr. 18 Ptuj poleg Josefa Fürst.
— Liferant za „Rdeči križ“ in za e. in kr. rezervne špitale. —**

Nagrobne vence

v največji izbiri in najlepši izvršitvi, trake za vence v vseh barvah z najnovjšim zlatim natiskom v vsakem jeziku se dobijo takoj in najceneje pri 619

Franc Hoinig v Ptuj.

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!
Namesto K 12.— samo **K 5.50**
15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebaninim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5.50. — Se dobijo za gospode in dame v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 706

Ekspozitna hiša „Perfekti“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Učenec

iz dežele, jako močan in obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme v trgovini z železnino **Vinzenz Leposcha, Ptuj.** 695

Kava

per kilo K 2.— veleprima 698

melange, ako se vzame 5 kg franko pošiljatev. Se vsak dan po pošti pošilja. Prvi graški razpošiljalni biro Gradec, Annenstrasse 12.

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20.— K 25.— K 30.—
3 m 3 1/2 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje

rujave 1-90 m dolge po 10, 12, 15 kron, priporočata

Slawitsch in Heller v Ptuj

trgovina z blagom. 243

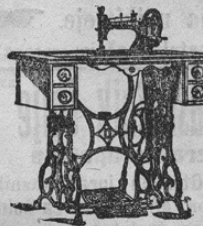
Fant za iztoč

(Schankbursche)

obeh deželnih jezikov zmožen, sprejme se takoj. Predstaviti se mora s pričevali v tovarni žganja in likerja **Simon Hutter Sohn, Ptuj.** 702

Brata Slawitsch v Ptuj

Florianplatz in Ungarergasse

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A ročna mašina K 50.—
Singer A K 60.— 70.—
Dürkopp-Singer K 70.— 90.—
Dürkopp-Ringschiff za šivilje K 130.—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivilje K 140.—
Dürkopp-Ringschiff za krojače K 160.—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung K 160.—180.—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje K 180.—180.—
Minerva A K 120.—
Minerva C za krojače in čevljarje K 160.—
Howe C za krojače in čevljarje K 90.—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas. Cenik brezplačno. 8

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg sivih slisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg najfinejših sneženo belih, slisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg Slavica (Daunen) svega 6 K, 7 K; bielega 10 K; najfinejši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nenkinga, 1 tuhent, 180 cm dolg, 130 cm širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in sammasnim perjem za postelje 16 K; pol-dauna 20 K; dauna 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 8 K, 4 K 50 h, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmerjava ali vrnitev franko dovoljena. Krv se ne dopada denar nazaj. **S. Benisch, Deschnitz Nr. 716, Češke (Böhmen)** Cenik gratis in franko. 695

Učenec

za izrezanje usnja, zmožen obeh deželnih jezikov, sprejme se takoj v trgovini z usnjem

Paul Pirich, Ptuj.

Gotove ženske jope iz pliša v največji izbiri po K 19.50 in najboljše kakovosti

obleke iz štofa za dečke

od K 6.— naprej

vremenski plašči

iz najboljšega, za vodo neprodornega lodna à K 14.— samo pri 700

Franc Hoinig v Ptuj.

Štev. 39583
II. 5115.

RAZGLAS.

Tečaj za pletenje košar na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu.

Da se znanje naprave navadnih, v gospodarstvu, zlasti za sadje- in vinorejstvo potrebnih košar iz vrbinih šib po vsej deželi razširi in vdomači, nadalje da se kmetijskim delavcem za zimski čas delo in zaslužek preskrbi, sklenil je deželni odbor, da priredi na imenovanem zavodu v zimskih mesecih in sicer v času od

I. decembra do 15. februarja

za 12 udeležnikov tečaj za pletenje košov.

Udeleženci dobijo na zavodu prost poduk in stanovanje in imajo le za hrano, ki jo istotako zavod preskrbi, **na mesec 24 kron plačati.**

Naznanilo zgoditi se ima do **15. novembra t. l.** pri štajerskem deželnemu odboru potom okrajnih zastopov, občin ali kmetijskih združenj.

Sprejmejo se le prosilci, ki imajo na štajerskem domovinsko pristojnost in ki so najmanje 15 let stari.

Prošnjam za sprejem je priložiti krstni in domovinski list, nravnostno pričevalo in izjavo prosilca oziroma starišev ali korporacij (okrajnih zastopov, občin, kmetijskih združenj) glede plačila prispevka za hrano.

Gradec, 9. septembra 1914.

Od štajerskega deželnega odbora.

Proti okuženju

se moramo tembolj varovati, ker nastopajo zdaj nalezljive bolezni, kakor: šarlah, koze, kolera, tifus z večjo močjo. Zato

naj se rabi

povsod, kjer nastopajo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki mora biti v vsaki hiši na razpolago. Najprijubnejše desinfekcijsko sredstvo sedanosti je brezdvomno

LYSOFORM

ki je brez duha, ni strupeno in je po ceni ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji a 60 vinarjev. Vpliv Lysoforma je zanesljiv in hiter; zato ga priporočajo zdravniki za desinfekcijo na bolniški postelji, za umivanje ran, žulov, za antiseptične obveze in irrigacijo.

Lysoform-milo

je prijetno toaletno milo, ki vsebuje 1% Lysoforma in vpliva antiseptično; zamore se vprabiti na nemočnejši koži. Napravi kožo mehko in gibčno. Vi bodeite v bodoče vedno to izborno milo rabili, ki je le navidezno drago, v rabi pa jako ekonomično, ker je izdatno.

En kos stane 1 krono.

Pfefferminz-Lysoform

je močno antiseptična ustna voda, ki odpravi takoj in sigurno ustni duh, bledi zobe in jih konzervira. Zamore se rabiti tudi pri vralnem kataru, kašlju in nahuču za grgljanje po zdravniškem predpisu. Par kapije zadostuje za čašo vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ daje na zahtevo zastonj in franko kemik HUBMANN, Dunaj XX., Petratschgasse 4.

Občinska HRANILNICA (šparkasa) v Ormožu.

Ustanovljena leta 1879. Konto poštno hranilnice št. 32.036.

Jemlje vsak dan hranilne vloge, izposojuje domače hranilne pušice ali štedilnice (Heimsparkassen), dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice in vrednostne papirje in daje vsak dopoldan radovoljno in brezplačno pojasnila in vseh zadevah, ki se tičejo hranilnice.

Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za vloge te šparkase jamči razven rezervnega sklada mestna občina ormožka z vsem svojim premoženjem. Hranilnica (šparkasa) je podvržena državnemu nadzorstvu in državnim revizijam, torej za vloge najzanesljivejši in najvarnejši denarni zavod.

RAVNATELJSTVO.

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši izvrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah.

Otročji vozički

za 12, 14, 16, 18, 20 K in tudi finejše sorte v velikem izboru se dobiva v veliki trgovini **Johann Koss** CELJE

na kolodvorskem prostoru. (Zahtevajte cenik). 224

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Peter Kostič-a naslednik Celje na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogo: Otročjih igrač, raznih vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šolo, za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pisalne in kadilne predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger britve itd. Blago iz celuloida in roga, kako tudi pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje, piskre, sklede, flaše, glaže in druge v to stroko spadajoče reči. Bazarni oddelak že od 20 vin naprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 120.

Nagrobni spomeniki!

Slavnemu občinstvu se priporočam z mojo bogato zalogo iz krasnega marmorja, granita itd. izdelanih nagrobnih spomenikov. Izdelujem tudi vsa druga kamnoseška dela.

Spošтовanjem **Franc Koban**, kamnosek, Račje-Fram (Kranichsfeld-Frauheim.)

Mladenci, zmorni nemščine in slovenščine, ki iščejo učna prostora, tako pri rokodelskih mojstrih (obrtnikih), kakor pri trgovcih, oglašijo naj se pri sledečih načelnikih podružnic „Deutscher Lehrherrenbund“: 1145 za Ptuj pri g. Konrad Nekola; za Maribor pri g. Ernst Eylert; za Celje pri g. Karl Mört; za Ormož pri g. Stefan Brodar.

Ljudska kopel mestnega kopališča v Ptuj.
Čas za kopalje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.
Kopel z vročim zrakom, paro in „Brausebad“ z rjuho K -- 70

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljen je parna žaga vsakomur v porabo. Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

<p>Vstanovljena leta 1862.</p>	<p>priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.</p> <p>Obteženje z avst. ogersko banko.</p> <p>Ravnateljstvo.</p>	<p>Vstanovljena leta 1862.</p>
<p>Čekovnemu račun št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.</p> <p>Mestni denarni zavod.</p>	<p>Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.</p> <p>Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.</p>	

Posebno priporočamo **veliko trgovino Johann Koss, Celje** na kolodvorskem prostoru zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobi, kar kmet le potrebuje, naj si bode **manufakturno blago, gotovih oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, nagrobne vence in trakove, z eno besedo vse.**